

**Sprawozdanie Pełnomocnika Wojewody Mazowieckiego do spraw Mniejszości Narodowych i Etnicznych
za okres 01.05.2025 – 31.12.2025**

1. Liczba spotkań ze środowiskami mniejszości narodowych i etnicznych, w tym organizowanych z inicjatywy Pełnomocnika.

13 spotkań stacjonarnych.

2. Koordynowanie na obszarze województwa działań organów administracji rządowej, realizujących zadania na rzecz mniejszości – proszę przedstawić syntetyczny opis działań w tym zakresie

W grudniu 2025 roku Pełnomocnik przewodniczył komisji konkursowej, oceniającej projekty złożone w ramach „Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030” (edycja 2026).

3. Podejmowanie działań na rzecz respektowania praw mniejszości i przeciwdziałanie ewentualnemu naruszaniu tych praw i dyskryminacji osób należących do mniejszości – proszę przedstawić syntetyczny opis działań w tym zakresie

Od początku pełnienia swojej funkcji, Pełnomocnik podjął działania diagnostyczne, umożliwiające rozpoznanie skali i rodzajów problemów, z jakimi borykają się członkowie społeczności mniejszościowych na terenie województwa mazowieckiego. W tym celu odbył serię spotkań z przedstawicielami organizacji mniejszościowych oraz organizacji pomocowych (głównie Ośrodki Pomocy Społecznej), które są beneficjentami różnych programów wsparcia dla mniejszości narodowych i etnicznych. Ponadto, w listopadzie 2025 roku Pełnomocnik rozpoczął działania przygotowawcze do zorganizowania pierwszego „Forum z przedstawicielami mniejszości narodowych i etnicznych na Mazowszu”, którego celem miało być omówienie wniosków z diagnozy i pogłębienie problematyki naruszania praw i dyskryminacji osób należących do mniejszości (wydarzenie to odbyło się 14 stycznia 2026).

4. Podejmowanie działań na rzecz rozwiązywania problemów mniejszości – proszę przedstawić syntetyczny opis działań w tym zakresie

W 2025 roku Pełnomocnik włączył się w rozwiązywanie problemów grupy wymagającej szczególnego wsparcia, czyli Romów z Ukrainy. Choć nie należą oni do mniejszości w rozumieniu polskiego prawa, sprawa ta wymagała zdecydowanych działań i pośrednio dotyczyła ogólnych problemów społeczności romskiej w województwie mazowieckim. W październiku 2025 roku w gminie Nowy Duninów (powiat plocki) pojawiły się sygnały o narastających napięciach społecznych w związku z obecnością Romów z Ukrainy, przebywających od 2022 w jednym z ośrodków zbiorowego zakwaterowania. Problem dotyczył obecności dzieci romskich w szkole podstawowej w Soczewce, w której, jak wynikało z relacji rodziców dzieci z grupy większościowej, dochodziło do niebezpiecznych zdarzeń i agresji. Wojewoda Mazowiecki interweniował w tej sprawie, powołując specjalny zespół do rozwiązania tamtejszego konfliktu. W ostatnich tygodniach 2025 roku powołany został Międzyinstytucjonalny Zespół do Spraw Wypracowania Modelu Integracji Społecznej Obywateli Ukrainy Pochodzenia Romskiego, przebywających w ośrodkach zbiorowego zakwaterowania na terenie województwa mazowieckiego. Pełnomocnik został członkiem tej Komisji i uczestniczył w 2025 roku w jego pracach. Zespół kontynuuje swoją działalność w 2026 roku.

5. Podejmowanie działań na rzecz respektowania praw osób posługujących się językiem regionalnym – proszę przedstawić syntetyczny opis działań w tym zakresie

Ze względu na uwarunkowania terytorialne, kulturowe i historyczne, w przypadku województwa mazowieckiego nie zidentyfikowano problemów w kontekście posługiwania się językiem regionalnym.

6. Lista organizacji mniejszości narodowych i etnicznych, z którymi Pełnomocnik jest w stałym kontakcie

1. Związek Ukraińców w Polsce,
2. Towarzystwo Kulturalno-Społeczne Żydów w Polsce,
3. Centralna Rada Romów,
4. Fundacja Karaimskie Dziedzictwo,
5. Fundacja Armenian Foundation,
6. Fundacja w Stronę Dialogu,
7. Fundacja Ukraiński Dom.

7. Lista znanych Pełnomocnikowi organizacji i środowisk mniejszości narodowych i etnicznych działających na terenie województwa

Poza wymienionymi organizacjami w punkcie 6 i 8, innymi, aktywnymi podmiotami czy organizacjami są głównie beneficjenci tzw. programu romskiego, którzy uzyskali finansowanie w 2025 roku lub aplikowali o nie na 2026 rok. Są to:

1. Urząd Gminy Bulkowo,
2. Fundacja Dom Kultury,
3. Gmina Miasto Płock/Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Płocku,
4. Zakłada Doskonalenia Zawodowego w Warszawie – Centrum Kształcenia w Płocku,
5. Stowarzyszenie Mniejszości Romskiej w Płocku "Romani Bluma".

8. Współpraca Pełnomocnika z innymi instytucjami lub organizacjami, zajmującymi się problematyką mniejszościową – proszę przedstawić syntetyczny opis działań w tym zakresie

Pełnomocnik nawiązał współpracę z dwoma Ośrodkami Pomocy Społecznej w Warszawie: Praga- Południe oraz Ursus. Organizacje te są aktywnie zaangażowane w realizację pracy socjalnej i pomoc społeczną dla społeczności romskiej. Spotkania i współpraca dotyczyły m.in. rozmów o tzw. programie romskim czy wyzwaniach, z jakimi borykają się Romowie mieszkający w różnych dzielnicach Warszawy. Pełnomocnik w grudniu 2025 roku brał również udział w uroczystej prezentacji raportu z badań na temat warunków życia i relacji sąsiedzkich mniejszości romskiej na terenie dzielnicy Praga-Południe.

Dodatkowo, Pełnomocnik aktywnie włączył się do udziału w Kongresie Mniejszości, organizowanym we wrześniu 2025 roku w Opolu. Aktywność ta obejmowała m.in. uczestnictwo w Wyjazdowym Posiedzeniu Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych oraz w dyskusji wszystkich Pełnomocników z Katarzyną Kownacką (Dyrektor Departamentu Wyznań Religijnych oraz Mniejszości Narodowych i Etnicznych, MSWiA). Poza tymi służbowymi aktywnościami, Pełnomocnik (w charakterze i z afiliacją Uniwersytetu Warszawskiego) wygłosił referat naukowy, poświęcony problematyce relacji mniejszości ukraińskiej z imigrantami z Ukrainy w Polsce.

9. Udział Pełnomocnika lub innych osób zajmujących się sprawami mniejszości narodowych i etnicznych w organizowanych przez mniejszości narodowe i etniczne imprezach i spotkaniach, na które zostali zaproszeni w ramach kreowania pozytywnego wizerunku mniejszości narodowych i etnicznych (proszę wymienić)

1. Finał XIV edycji ogólnopolskiego konkursu „Historia i kultura żydów polskich” (Teatr Żydowski w Warszawie, maj 2025).
2. Konferencja pt. „Antysemityzm w Polsce: diagnoza, prawo, strategia”, organizowana przez Żydowskie Stowarzyszenie Czulent (Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie, czerwiec 2025).
3. Uroczyste obchody rocznicy Zagłady Romów i Sinti w Muzeum w Auschwitz-Birkenau (Oświęcim,

sierpień 2025).

4. Inauguracja roku szkolnego w Międzyszkolnym Zespole Nauczania Mniejszości Ukraińskiej w Warszawie (wrzesień 2025).
5. Inauguracja kampanii społecznej „Rozjeżdżamy stereotypy i Rom(k)ach”, organizowanej przez Fundację w Stronę Dialogu (Galeria Zachęta w Warszawie, październik 2025).

10. Czy w minionym roku zaszła konieczność podjęcia przez Pełnomocnika interwencji w sytuacjach konfliktowych?

☐ TAK

☒ NIE

11. Jeśli odpowiedź na powyższe pytanie była twierdząca, proszę o krótkie opisanie poniżej interwencji (w tym mediacji) podjętych w takich sytuacjach.

Nie dotyczy.

12. Opis pozostałych najważniejszych działań podjętych przez Pełnomocnika w ostatnim roku, w tym m.in. opis wdrażanych programów dotyczących mniejszości narodowych i etnicznych oraz działań podjętych w celu szerokiego informowania społeczeństwa większościowego o efektach działań w ramach Programu integracji¹

Poza wymienionymi wyżej aktywnościami, Pełnomocnik, będący równocześnie pracownikiem naukowym na Uniwersytecie Warszawskim, upowszechniał informacje wśród społeczności akademickiej odnośnie istoty funkcjonowania mniejszości narodowych i etnicznych czy roli oraz zadań Pełnomocników. Co więcej, podjęte działania w 2025 roku miały na celu zidentyfikowanie obszarów i problemów, wymagających interwencji Pełnomocnika, który zamierza je realizować w 2026 roku. Podsumowanie tych działań będzie przedmiotem kolejnego sprawozdania.

13. Inne uwagi

Brak.

¹ Programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce na lata 2021-2030